

het hele werk, hebben de schrijvers ook hier de neiging de meeste aandacht te geven aan onderwerpen die op dit moment goed in de markt liggen. Bijvoorbeeld de hierboven genoemde sociale en economische geschiedenis met als topper de historische demografie. Op het multidisciplinaire onderzoek, dat hier niet thuis hoort, kom ik hierna nog terug.

De twee laatste hoofdstukken lijken me voor de aankomende onderzoeker het meest waardevol. III „Het onderzoek” geeft in vier paragrafen zeer praktische informatie. De schrijvers behandelen vier soorten hulpmiddelen (literatuur, archiefstukken, kaarten en de door eigen waarneming ter plaatse verzamelde informatie) die door ieder die zich serieus met lokale of regionale geschiedenis wil bezighouden, eens een keer ter hand zou moeten worden genomen.

Last but not least het minst omvangrijke hoofdstuk „De uitwerking van het materiaal en de eventuele publikatie”. Vaak verwaarloosde maar uiterst nuttige opmerkingen voor hen die niet gewend zijn regelmatig met pen of schrijfmachine hun gedachten op een voor anderen verstaanbare manier op papier te zetten.

De dan nog volgende bijlage is geen bijlage in die zin dat zij een toelichting geeft op de eerder behandelde stof. Dit stuk over het onderzoek naar de geschiedenis van een gebouw is waarschijnlijk hier terecht gekomen, omdat er vanwege praktische redenen geen mogelijkheid was deze stof bij een der vier hoofdstukken in te delen.

Dit onderwerp werd ook een paar jaar geleden al in ons eigen blad behandeld.

Hieronder nog een paar kritische opmerkingen die niets af willen doen aan mijn waardering voor de heruitgave van dit onmisbare handboek.

Het pleidooi voor het belang van de regionale en lokale geschiedenis in de inleiding had mijns inziens beter

achterwege kunnen blijven. Wie dat wel wil houden en daarbij stelt, dat juist de amateur op dit terrein belangrijke bijdragen kan leveren, brengt een eindeloze discussie op gang, waarin hij het gelijk waarschijnlijk niet aan zijn kant zal krijgen. Niemand wil beweren dat er uit amateurshanden geen degelijk werk kan verschijnen. Een studie als van P. Dekker over de walvisvangst vanuit de kop van Noord-Holland — om in de buurt te blijven — verschenen in de bundels van Oud West-Friesland, is volkomen verantwoord. Maar wie de enorme hoeveelheid prietpraat in allerlei plaatselijke historische blaadjes kent, zal het wantrouwen van de vakhistorici tegenover dit geschrijf kunnen begrijpen. Deze prietpraat voorziet in een behoefte en heeft geen verdediging nodig, net zo min als de enthousiaste amateur, of hij nu wel of niet wetenschappelijk bezig is. En voor het opkweken van amateurs tot vak-historici is het boekje van Alberts en Van der Steur niet voldoende. Hoewel zelf een liefhebber van oude kaarten, acht ik de dertig bladzijden gewijd aan deze bron van historische informatie tegenover acht voor niet verhalende geschriften een beetje te veel van het goede. Multidisciplinair onderzoek is een onbekende en ook onhaalbare zaak voor amateurs. Hierbij worden de meest uiteenlopende facetten van het leven in een meestal zeer kleine plaats over een bepaalde periode bestudeerd. De bestseller „Montaillou” van de Fransman Leroy-Ladurie is het bekendste voorbeeld van deze soort geschiedschrijving. De door de schrijvers gegeven voorbeelden zijn alle het werk van vakmensen. Waarom dan hier behandeld? Bij het historisch materiaal miste ik de taal als bron voor historisch onderzoek. En waarom houdt het verhaal op bij de grenzen met onze zuiderburen? De Nederlands-Belgische grens is historisch gezien een onding en uitbreiding van het belangstellingsgebied naar het zuiden zou bovendien de afzet van het boek ongetwijfeld hebben bevorderd.

Een kind van de Korenmarkt

E. E. (Bertus) Hemmer

Het kwartaalblad van „Oud-Hoorn” lees je met groot genoegen en met waardering voor de boeiende en vaak leerzame artikelen. Als oud-Horinees wordt het hart geraakt en de geest levendiger als je op de eerste pagina's van nr. 3 oktober '84 ziet van je ouderhuis op nr. 7 van de Korenmarkt. Tussengevoegd bij het onlangs prachtig gerestaureerde pakhuis van de voormalige Handelsraad op nr. 9 en de kaaspakhuizen van K. H. de Jong's Exporthandel.

Vader Cornelis (Kees) was daar pakhuismeester en bewaarder van de vele sleutels van de kaaspakhuizen, die genoemde firma in gebruik had. De gedachten gaan terug naar de jaren 1916/17/18. Jaren van de eerste wereldoorlog waarin ons land aan ramspoed ontkwam omdat het grote buurland een kortere weg koos om door te stoten naar wat men als het vijandelijke gebied zag. De Edammerkaas en ook de graanprodukten vonden gretig aftrek in het buitenland. Moeder Trijntje bakte in plaats van de Hoornse Broeders een koek van aardappelen waarin wat citroen en suiker. Als jongen van zo'n 10-11 jaar zat je midden in de bedrijvigheid van het lossen en laden van de ronde kazen, die uit grote karren werden opgeworpen in pakhuis nr. 9. Een diep pakhuis met gele gangen waarin de kazen op planken werden gelegd. Jonge Edammers, die door het regelmatig keren belegen of oud moesten worden. Al naar de smaak van de buitenlandse afnemer. Benedenvloers was het een drukte

van belang. Eerst het afschrapen van de buitenkant op een met de voet bewogen schraapmachine. Daarna in een parrafinebad en voorzien van een keurig etiket met de afbeelding van een trotse haan. Het handelsmerk van K. H. de Jong welke firma de in kistjes verpakte kaas met een eigen motorschip liet vervoeren naar de grote stoomschepen in de Amsterdamse IJ-haven. Een Korenmarkt vol van leven en activiteit. Met de „James Laming” voor de deur. Een stoomboot, die op Rotterdam voer. Met de Hoornse Boot om de hoek en op die hoek, tegen de brug aan, het houten werkplaatsje van schoenmaker Rietbergen. Daarnaast het kantoor van de Hoornse Boot waarin Teun en Piet van Kleef de scepter zwaaiden. De boot, die fijne en vertrouwde Hoornse Boot, daar was je leven op ingesteld. Kijken wie er meeging en 's avonds wie er afkwam. Uitkijken op het Houten Hoofd als de kapitein een stoot op de stoomfluit gaf als door het Grote Gat werd gevaren.